

OD REDAKTORA NACZELNEGO

Z przyjemnością oddaję do rąk Państwa numer 3/2021 „Krytyki Prawa”.

Część I numeru ma tytuł *Obrazy integralności sędziowskiej*.

W Europie, w tym w Polsce, toczy się obecnie ożywiona debata o roli i zadań sędziów w demokratycznych państwach prawa.

Tematem tego numeru jest integralność sędziów w XXI wieku, przede wszystkim integralność polityczna i moralna. Redaktorzy tematu numeru: Pan prof. Uniwersytetu Wrocławskiego dr hab. Przemysław Kaczmarek i Pan dr Paweł Skuczyński z Uniwersytetu Warszawskiego we wprowadzeniu do cyklu artykułów, które publikujemy, wyjaśniają bliżej powody podjęcia tej tematyki.

Zapraszam Państwa do redakcyjnej dyskusji na ten temat, bo problematyka jest bardzo ważna w teorii i filozofii prawa oraz emocjonująca w praktyce wymiaru sprawiedliwości. Poważne spory naukowe o niezawisłość, niezależność, bezstronność i autonomię sędziów splatają się z żywymi dyskusjami polityczno-prawnymi toczonymi w mediach, a także z akcjami różnych nowych ruchów społecznych zajmujących się zagadnieniami sądownictwa i rządów prawa. Dlaczego tradycyjna, normatywna, konstytucyjna podstawa legitymizacji władzy sądowniczej w demokratycznym systemie politycznym nie jest już wystarczająca dla budowania trwałego autorytetu instytucji wymiaru sprawiedliwości i sędziów? A sam fakt wydania wyroku „w imieniu Rzeczypospolitej” nie przekłada się automatycznie na wysokie społeczne poparcie dla sądu i jego orzeczeń, nie buduje poparcia generalnego i poparcia dla konkretnej decyzji?

Sędzia europejski, uwikłany w skomplikowany układ systemów prawa i centrów legislacji wewnętrznych i ponadnarodowych, ma teraz o wiele więcej decyzji częściowych do podjęcia podczas rutynowego stosowania prawa i wykładni niż w tradycyjnym państwie narodowym przed 50 laty. Aby wyważyć sprawiedliwe rozstrzygnięcie, musi teraz kierować się przede wszystkim wieloaspektową proporcjonalnością i widzieć poza prawem krajowym także wielosegmentową przestrzeń prawa europejskiego. Ta sytuacja sprawia, że każdy sędzia ma o wiele więcej „władzy nad znaczeniami” norm prawnych i o wiele więcej odpowiedzialności. Decydując o sytuacyjnym dostosowaniu normy, musi brać pod uwagę tak

wiele okoliczności i ważyć tak wiele wartości, że w istocie dysponuje władzą nad znaczeniem norm prawnych i losami podmiotów o wiele większą niż jeszcze w dwudziestym wieku.

W tej sytuacji stawiane są pytania o społeczną i demokratyczną kontrolę nad tak dużą władzą niezawisłych sędziów. Czy rzeczywiście władza sędziów na skutek tych procesów uwalnia się spod demokratycznej kontroli społecznej? Czy kiedykolwiek pod tą kontrolą była, czy to mit prawny? Czy specjalistyczna wiedza sędziów niezbędna do „uruchomiania” stosowania prawa jest (a może była i w przeszłości?) „własnością” środowiskową prawników? Czy rośnie autonomiczna władza sędziów, ponieważ to oni wytyczają w coraz większym zakresie wzorce dla sądenia, to oni uznają pewną społeczną konwencję argumentacyjną i nadają sensy normom prawnym, budują sensy językowe prawa, a jednocześnie maleje władza parlamentu? To tylko przykładowe problemy.

Chętnie opublikujemy komentarze, głosy polemiczne czy kolejne artykuły dotyczące tej problematyki.

Część II, czyli *Teksty różne. Miscellanea*, zawiera artykuły o bardzo zróżnicowanej tematyce, każdy jest aktualny i ważny. Poza autorami z Polski gościmy w tym numerze także autorów z zagranicy: ze Szwecji i z Ukrainy.

Poznawczo interesującym artykułem pt. *Pandemia COVID-19 – szwedzkie uregulowania prawne* zapowiadamy temat kolejnego numeru 4/2021, którym będzie problematyka prawna pandemii. Z kolei tekst: *Imposybilizm prawny a rozliczalność administracji* stanowi kontynuację tematu poprzedniego numeru.

Dziękuję bardzo wszystkim Paniom i Panom Recenzentom za trud włożony w opiniowanie tekstów.

Serdecznie zapraszam Autorów z Polski i z zagranicy do przesyłania artykułów. Szczególnie mile widziane są teksty w języku angielskim.

Prof. dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca
Redaktor Naczelny „Krytyki Prawa”